

VERKSAMHETSBERÄTTELSE 2020

Vård- och Omsorgsnämnden

Vård- och omsorgskontoret

INNEHÅLL

VÅRD- OCH OMSORGS-NÄMNDEN.....	4
Sammanfattning året som gått	4
Verksamhetsansvar	4
Viktiga händelser året som gått	4
Ekonomi	5
Framtiden	8
Verksamhetsfakta	8

VÅRD- OCH OMSORGS- NÄMNDEN

Verksamhetsberättelse och bokslut

Sammanfattning året som gått

Pandemin har påverkat arbetet inom Vård och omsorg (VoO) i hög grad. Arbetsätt har behövt förändras, omprioriteringar har gjorts samt stora utbildningsinsatser har genomförts för att minska risken för smittspridning.

Inom äldreomsorgens boenden har efterfrågan minskat p.g.a pandemin. Behovet av hälso- och sjukvårdsinsatser, både av sjuksköterske- och rehabinsatser, har ökat betydligt av samma orsaker.

Även omfattningen av insatser inom ordinärt boende har ökat under pandemin, detta beror till stor del på en rädsla hos medborgare vilket innebär att fler i större utsträckning avvaktar en flytt till särskilt boende.

Inom Omsorg om funktionshindrade (FO) är det ett fortsatt ökat behov av insatser, framförallt inom Daglig verksamhet. Arbetet fortgår med att förbättra kvalitet utifrån resultat i brukarenkäter samt att på ett kostnadseffektivt sätt planera och utföra områdets verksamheter.

Inom Individ- och familjeomsorgen har antalet ansökningar och anmälningar på både Barn- och ungdomsenheten ökat samt att allvarlighetsgraden i ärendena har ökat. Det har i sin tur fört med sig att öppenvårdsinsatserna har ökat. Verksamhetens arbete med att förbättra rättssäkerheten och kvaliteten med stabila arbetsgrupper som har rätt kompetens i en god arbetsmiljö har under året fortgått. Det finns en stor vilja att arbeta med och åstadkomma förbättringar som leder till en kostnadseffektiv verksamhet.

Det systematiska kvalitetsarbetet har fortsatt förbättrats och utvecklats genom ett ledningssystem som verksamheterna arbetar aktivt med.

Arbetet med att nå en budget i balans har varit omfattande och svårt att nå fullt ut, trots en mängd kostnadseffektiva åtgärder.

Verksamhetsansvar

UPPDRAG

Vård- och omsorgsnämndens och Individnämndens uppgift är att fullgöra kommunens ansvar inom socialtjänst rörande individ- och familjeomsorg samt äldre- och handikappomsorg enligt Socialtjänstlagen (SoL), Lagen med särskilda bestämmelser om vård av unga (LVU), Lagen om vård av missbrukare i vissa fall (LVM), Lagen om stöd och service till vissa funktionshindrade (LSS) och föräldrabalken (FB). Nämnden svarar också för vissa delar av psykiatrin, som boende

och sysselsättning. Nämnden är vårdgivare för den kommunala hälso- och sjukvården enligt hälso- och sjukvårdslagen (HSL).

ORGANISATION

VoO ska ge vård, omsorg och service med rätt kvalitet och ett gott och respektfullt bemötande åt kommuninvånare som av olika skäl inte själva klarar av sin vardagssituation. Verksamheten ska vara resultatorienterad och utvecklingen ska ligga i framkant. VoO verkställer nämndens uppdrag och är organiserad i fem verksamhetsområden:

- Administrativt stöd (ADMS)
- Individ och familj (IFO)
Myndighet och öppenvård
- Omsorg om funktionshindrade (FO)
- Omsorg om äldre hemtjänst/korttids- och dagverksamheter (ÅO HKD)
- Omsorg om äldre särskilt boende och Hälso- och sjukvård (ÅO Säbo och HSL)

Vård- och omsorgsnämndens verksamheter utförs av såväl privata LOV-företag och VoOs kommunala regi. VoO har nämndens uppdrag att sluta avtal med de företag som nämnden godkänt genom lagen om valfrihetssystem LOV.

Viktiga händelser året som gått

- Pandemin med sin spridning av Covid-19 nådde Sala i mitten av mars och har under resten av året haft en mycket stor påverkan på verksamheterna inom VoO. En mängd insatser har fått hanteras beträffande både arbetsätt och bemanning. Ett exempel är att det öppnades en Covid-19 avdelning i april, för att förhindra smittspridningen och säkra omvårdnaden av insjuknade i Covid-19. En satsning med god effekt.
- Samarbetet mellan VoO och Regionens representanter inom sjukvården i Sala och Vårdhygien har utvecklats positivt under arbetet med pandemin.
- Pandemin har medfört att alla verksamheter utvecklat sina kunskaper i digitala mötesformer via Skype.
- Samverkan och samarbete har under året utökats mellan kontorets verksamheter, vilket leder till kvalitetsförbättringar.
- ESF-finansierade projektet Valfärdsteknologi om digitaliseringsarbete, har förlängts ett år till september 2021. Sju digitala utbildningar är framtagna till omvårdnadspersonalen. E - tjänster har utvecklats och inkomstförmågan är publicerad för allmänheten att använda. Ytterligare 4 e-tjänster står inom kort redo för att publiceras.

- Ytterligare ett ESF-projekt har startat i oktober med inriktning att skapa ett Kompetenscentrum för utbildning av verksamheter inom VoO. Beviljad för två år.
- I det kommunövergripande arbetet med Psykisk hälsa ingår nu skolan som en naturlig samarbetspart.
- Serviceinsatser inom hemtjänsten utförs under året i större utsträckning av LOV företag. En uppföljning av LOV företagen har utförts under hösten. LOV företagen har under året börjat använda samma insatsregistreringssystem som hemtjänsten där de rapporterar sina insatser direkt hos medborgaren.
- Trots det ökade behovet av vikarier med anledning av Pandemin har Bemanningssenheter kunnat rekrytera vikarier genom omfattande marknadsföring och riktade annonser för att beskriva arbetsområdet för den sökande. Sommarens semester för medarbetarna kunde därmed genomföras vilket var extra viktigt efter vårens månader med ett extra högt tryck i verksamheten med anledning av Covid-19.
- I det systematiska kvalitetsarbetet har en satsning för samtliga chefer genomförts för att utveckla arbetet med förenklade händelseanalyser.
- Kompetensutveckling har trots pandemin kunnat genomföras för både medarbetare samt chefer, dock inte i den omfattning som var planerad enligt välfärdsteknologiprojektets finansieringsplan.
- Barnkonventionen blev lag den 1 januari 2020. Under året har implementering av lagändringen pågått med fokus på att se till att barnets röst kommer till uttryck och att dess synpunkter dokumenteras i varje barnavårdsutredning samt hur barnen upplever möten i socialtjänsten. Ett ytterligare fokus har varit på vikten av att medarbetare inom socialtjänsten samarbetar med andra verksamheter för att tillgodose barnets bästa.
- FO har organiserat samman två verksamheter och därmed effektiviserat bemanningen och möjliggjort en förstärkning av personal på dagligverksamhet.

Ekonomi

RESULTATRÄKNING OCH EKONOMISK ANALYS

Tkr	Bokslut 2019	Budget 2020	Bokslut 2020	Budget-avvikelse
Externa intäkter	59 427	38 866	95 037	56 171
Interna intäkter	225	638	23	-615
Summa intäkter	59 652	39 504	95 060	55 556
Köp av huvudverksamhet, bidrag	74 336	63 659	84 440	-20 781
Personal-kostnader	447 675	460 480	468 529	-8 049
Övriga kostnader	32 012	28 873	65 399	-36 526
Interna kostnader	58 754	53 674	56 962	-3 288
Summa kostnader	612 777	606 686	675 330	-68 644
Resultat	553 126	567 182	580 270	-13 088

Nettoresultatet är ett underskott på 13,1 Mkr, vilket är i helt i fas med den trend som VoO varnade för redan i januari 2020.

Underskottet beror på de kraftigt ökande kostnaderna för placeringar, familjehemsvård samt försörjningsstöd inom Individ och Familj.

Nettoeffekten av Covid-ersättning från staten uppgår till -6,4 Mkr. Detta uppvägs av effektiviseringar samt lägre personalkostnader inom ordinarie verksamhet. Resultateffekten av dessa är positiv om 2,5 Mkr.

Intäkter ersättning är 10,1 Mkr högre än budget och utgörs av EU-bidrag, högre ersättning från Migrationsverket samt sjuklönersättning ej kopplat till Covid-ersättningen.

Kommentar mot prognos 2020,

Resultatet 2020 blev -13 Mkr, vilket är 9,2 Mkr bättre än antaget i prognos för helåret.

Prognosen per oktober pekade mot ett underskott på -22,3 mnkr. När prognosen sammanställdes hade Sala kommun ännu ej erhållit information ifrån Socialstyrelsen i vilken grad merkostnadsersättning skulle utbetalas.

Beslutet per november gav full täckning och per råd och rekommendationer ifrån SKR och RKR har uppbokning i resultatet för 2020 skett med full ersättning för perioden februari till november. Det innebär en resultatförbättring om 17,1 mnkr.

DRIFTRDOVISNING

Tkr	Bokslut 2019	Budget 2020	Bokslut 2020	Budget-avvikelse
Kontorsövergripande	7 164	7 571	7 920	-349
Administrativt stöd & Bemanning	23 439	26 385	24 853	1 532
Individ, familj, arbete	91 873	96 991	118 717	-21 726
Omsorg om funktionshindrade	108 024	108 938	105 401	3 537
Omsorg om äldre	322 626	327 297	323 379	3 918
Summa	553 126	567 182	580 270	-13 088

Kontorsövergripande

Underskottet på 0,3 Mkr beror på högre nämndkostnader än beräknat vilket delvis kompenseras av högre projektintäkter än budget.

ADMS

Orsaken till det positiva resultatet för Administrativt Stöd och Bemanning är främst att kostnader för timanställda hamnar långt under budget. Även i övrigt ligger kostnaderna under budget. Uteblivna intäkter påverkar utfallet negativt.

Individ och familj

Underskottet beror på påtagligt underbudgeterade placeringskostnader för barn och unga både inom familjehemsvården (-6,3 Mkr), HVB-vården och skyddade boenden (-13,5 Mkr) samt ökad utbetalning av försörjningsstöd (-2,0 Mkr). Kostnader som överstiger budget är för inhyrd personal, kurser/ handledning (sker till stor del med projektfinansiering), flytt av en verksamhet samt köpta tjänster från andra kommuner.

Omsorg om Funktionshindrade

Det positiva resultat som FO har vid bokslutet beror på högre bidrag från Migrationsverket än budgeterat samt att större delen av befarat vite genom meddelat beslut inte har fallit ut. Inköp av externt boende enligt LSS samt extern personlig assistans överstiger budget. Högre kostnader än budget även för timanställda vilket mer än väl kompenseras av att sjukfrånvaro tillsammans med lönekostnaden för månadsanställda ligger långt under budgeterad lönekostnad. Tjänster har vakanshållits när så varit möjligt och boenden samarbetar gällande bemanning.

Äldreomsorgen

Intäkterna är högre än budgeterat på grund av ersättningen från Socialstyrelsen för Covid -19 och ersättningen från Försäkringskassan för sjuklöner. Samtidigt har intäkter i form av avgifter minskat. Kopplat till detta är också kostnader för köp av huvudverksamhet i form av hemtjänst via LOV-företag lägre. Personalkostnaderna är enligt det totala utfallet högre än budget. Rensat från Covid -19 är kostnaderna dock

avsevärt lägre än budget. En annan orsak är att den övervägande delen av de anställda återfinns inom Kommunals avtalsområde. Det nya kollektivavtalet mellan parterna innehåller ej retroaktiv löneökning för perioden april till oktober vilket innebär lägre semesterställning och OB/ övertid än antaget i budget. Bland övriga kostnader som finns i verksamheten är det en ökning jämfört med budget för inhyrd personal, hyra av hjälpmedel, tvätt och telekommunikation. Detta är direkta konsekvenser av pandemin. Interna kostnader för hyror och fastighetsservice ligger också långt över budget. Samtliga dessa merkostnader ingår i återsökningen till Socialstyrelsen i enlighet med förordningen.

INVESTERINGAR

Tkr	Bokslut 2019	Budget 2020	Bokslut 2020	Budget-avvikelse
Inkomster	0	0	0	0
Utgifter	1 535	3 000	3 143	-143
Summa	1 535	3 000	3 143	-143

Investeringsbudgeten har överskridits med 0,1 Mkr. Under året har sängar till Säbo inköpts för 0,6 Mkr. Investeringar i digitala lös till Hemtjänsten uppgår till 2,5 Mkr vilket betydligt överstiger den kalkylerade kostnaden.

Övriga planerade investeringar i inventarier och verksamhetssystem inom VoO har inte genomförts. En omfördelning av investeringsramen har därför gjorts.

Målavstämning

Nämndens resultatutvärdering av sina mål och aktiviteter som skall bidra till att uppnå fullmäktiges mål. Måluppfyllelsen bedöms utifrån indikatorer som samtliga redovisas i bilagan Indikatorsammanställning.

● Målet är helt uppfyllt	◐ Målet är delvis uppfyllt	○ Målet är inte uppfyllt
⊗ Mätindikator saknas	○ Ingen mätning	✗ Inget mål satt

PERSPEKTIV HÅLLBART SAMHÄLLE

MÅL: VÄXANDE SALA

Flera av målgrupperna som beviljas insatser inom VoO kommer att öka i framtiden. För att säkerställa rätt insatser med en god kvalitet är det nödvändigt att ha medarbetare med god kompetens. Behovet kommer att öka och rekryteringsbasen behöver breddas. ●

Mål: Alla medarbetare ska ha rätt kompetens och VoO ska vara en arbetsgivare som lockar personer att söka sig till Sala.

Mäts: Kompetensen synliggörs årligen i medarbetarsamtal samt i medarbetarens utvecklingsplan.

MÅL: EN LÅNGSIKTIG HÅLLBAR SOCIAL UTVECKLING

Genom digital utveckling ska VoO effektivisera arbetet samt öka tillgängligheten för medborgarna. ●

Mål: Ökat antal E-tjänster.

MÅL: EN LÅNGSIKTIG MILJÖMÄSSIG HÅLLBAR UTVECKLING

Verksamheten ska bedrivas på ett kostnadseffektivt sätt, med minsta möjliga påverkan på miljön. ●

Mål: Ökat användande av mobilt arbetssätt, minska antalet bilar och öka användandet av el-cyklar.

PERSPEKTIV MEDBORGARE

MÅL: NÖJDA MEDBORGARE OCH BRUKARE

Brukarnöjdheten ska vara hög. ●

Mål: Brukarnöjdheten ska minst vara 75 %. Svarefrekvensen ska öka.

Mäts: Årligen genom brukarenkäter.

MÅL: GOD SERVICE AV HÖG KVALITET

Verksamheterna ska ha en god service med hög tillgänglighet och kvalitet. Insatserna ska vara rättssäkra och grunda sig i bästa tillgängliga kunskap. ●

Mål: Ökad användning av E-tjänster för tillgänglighet dygnet runt. Alla verksamheter arbetar med systematiskt kvalitetsarbete enligt gällande metod.

Mäts: I ledningssystemet.

MÅL: PÅVERKAN OCH INFLYTANDE FÖR KOMMUNENS MEDBORGARE

Personer som vänder sig till och som får insatser av VoO ska uppleva delaktighet och inflytande i hur de utförs. ●

Mål: 85 % ska uppleva medbestämmande och inflytande utifrån de insatser de beviljats.

Mäts: Via brukarenkät.

PERSPEKTIV MEDARBETARE

MÅL: TRYGG, SÄKER OCH UTVECKLANDE ARBETSMILJÖ

Genom ett systematiskt arbetsmiljöarbete ska målen nås för ett positivt arbetsklimat, god hälsa och medarbetarinflytande. På så sätt ska sjukfrånvaron sänkas. ●

Mål: 95 % känner till och är delaktiga i det systematiska arbetsmiljöarbetet.

Mäts: I medarbetarenkät samt vid Fysisk och psykosocial skyddsround.

Mål: Minska sjukfrånvaron med 1 %*

Mäts: Sjukstatistik

MÅL: DELAKTIGHET OCH INFLYTANDE FÖR MEDARBETARNA

Delaktighet och inflytande säkras genom att samverkansavtalet följs. ●

Mål: Alla verksamheter ska arbeta enligt samverkansavtalet

Mäts: I medarbetarenkät

MÅL: TYDLIGT OCH BRA LEDARSKAP

Chefer ska ha ett tydligt uppdrag och ledarskapet ska ha och skapa förutsättningar för goda resultat. Stödfunktioner är en viktig faktor för ett hållbart ledarskap. ●

Mål: En majoritet av medarbetarna ska uppleva ett gott ledarskap. Chefer ska uppleva att de har förutsättningar för att utöva ett gott ledarskap.

Mäts: I medarbetarenkät ○

*KOMMENTAR: Under januari och februari ser vi en minskning av sjukfrånvaron som ett resultat av det arbete som inleddes med att minska sjukfrånvaron hösten 2019. En naturlig konsekvens av Covid-19 är den ökning som sen kan ses från mars-december. Många enheter arbetar för att hitta flexibla sätt att schemalägga för att medarbetarna ska kunna påverka sin arbetstid så mycket som möjligt. Samtliga enheter arbetar enligt samverkansavtalet.

Framtiden

- Förebyggande och tidiga insatser ska vara ett prioriterat område inom hela Vård- och omsorg.
- I början av 2021 kommer VoO att behöva organisera vaccination av en stor del av medarbetarna mot Covid 19.
- Framöver förutspås fortsatt svårighet med att rekrytera flertalet av yrkeskategorier. För att säkerställa formell kompetens behövs kompetensutveckling för medarbetare.
Det behövs en fortsatt satsning på utbildning av vikarier utan formell utbildning, så kallade utbildningsanställningar.
Planering för att inrätta gymnasial Vård – och omsorgslinje initierades med skolan under 2019. Inga beslut finns ännu om uppstart.
- Mål och inriktning i Plan för äldre kommer att verkställas kommande år.
- Investeringar i ett nytt planeringssystem och den digitala transformeringen.
- Behovet av insatser inom VoOs verksamheter beräknas öka.
- Arbetet med implementering av rätten till heltid på VoO fortsätter.
- Utvecklingen mot Nära vård kommer att innebära mer vård i hemmet och behov av ökad samverkan mellan kommunen och regionen.
- Fortsatta insatser för att minska smittspridningen av Covid-19.
- Från 2021-01-01 organiseras Socialpsykiatrins verksamheter in under FO och Biståndsenheten in under IFO.
- Från 2021-01-01 ingår kontoret i Äldreomsorgslyftet.

Verksamhetsfakta

	2017	2018	2019	2020
– årsarbetare*	857	846	900	800
– särskilda boendeplatser SoL för äldre (ej korttidsvistelse)	258	258	258	258
– korttidsboendedygn SoL	6311	7023	3316	3016
– personer med hemtjänstinsatser egen/extern regi	542/92	564/354	404/214	386/219
– beslut bostad vuxna LSS	89	87	87	82
– personer med insatsen personlig assistans LSS/SFB	7/28	5/27	3/28	5/28
– personer med insatsen daglig verksamhet LSS	98	105	112	112
– beslut elevhemsboende i annan kommun LSS	3	4	5	5
– beslut boendestöd socialpsykiatri (insatser)	60	43	52	56
– antal unika biståndsmottagare med försörjningsstöd	494	423	447	418
– vuxna placerade på institution med stöd av SOL/LVM	22	25	19	16

*Det justerade antalet beror på en metodförändring i beräkningsmodell, ändrat från antalet personer till antalet årsarbetare.

**VERKSAMHETSBERÄTTELSE 2020
VÅRD- OCH OMSORGSNÄMNDEN**

ANTAGEN § 13 | 2021-02-10 | DIARIENUMMER 2021/7
SALA KOMMUN

Växel: 0224-74 70 00 | E-post: kommun.info@sala.se | Postadress: Box 304, 733 25 Sala

